

NYT 01

Nyt om den bibliometriske forskningsindikator

Forår 2010

Indhold

- Baggrund
- Nye retningslinjer for niveauinddeling i 2010
- Ny faggruppestruktur i 2012
- Bogserier i indikatoren

Dette nyhedsbrev er et nyt initiativ, hvor Forsknings- og Innovationsstyrelsen vil informere om den bibliometriske forskningsindikator og de vigtigste beslutninger, som blandt andet Styregruppen for indikatoren træffer. Nyhedsbrevet udkommer hvert halve år. Næste gang er til efteråret 2010.

I juni 2009 blev der indgået et bredt politisk forlig om den bibliometriske forskningsindikator. Indikatoren er en del af den nye finansieringsmodel, som skal fordele en del af universiteternes basismidler efter resultat. Det drejer sig om de såkaldte globaliseringsmidler. Den bibliometriske forskningsindikator indføres gradvist i finansieringsmodellen, så den i 2010 vægter 10 %, i 2011 15 % og i 2012 25 %. I 2010 blev der for første gang fordelt nye basismidler efter den nye finansieringsmodel.

Evaluering af indikatoren i 2012

Midlerne til fordeling efter den nye finansieringsmodel stammer fra globaliseringsreserven. I 2010 udgør beløbet ca. 300 mio til den samlede model. Da den bibliometriske forskningsindikator vægter 10 % i 2010, vil ca. 30 mio blive fordelt efter indikatoren. Det er endnu ikke besluttet, hvor mange penge det samlet vil dreje sig om i 2011 og 2012.

I forliget om indikatoren lægger politikerne op til, at den skal evalueres efter 3 års fordelinger, det vil sige i 2012. Dette sætter rammerne for indikatorens udvikling og implementering. Det betyder blandt andet, at der ikke vil blive foretaget radikale ændringer af indikatorens arkitektur eller organisering inden evalueringen i 2012.

Stormøde om niveauinddeling

Den 5. maj 2010 blev der holdt stormøde for faggruppeformændene i DGI-Byen. Formålet med mødet var at starte niveauinddelingsprocessen ved at præsentere de forskellige redskaber, som faggrupperne har til rådighed til niveauinddelingen. På mødet blev regnearkene demonstreret, og de forskellige nye data blev forklaret. Der blev vist en demo-version af web-interfacet, hvor de forskellige funktionaliteter blev præsenteret.

På stormødet orienterede Fagligt Udvalg om det arbejde, der bliver lavet, om bogserier som en måde at få danske bogudgivelser på niveau 2. Det affødte en god og konstruktiv debat, som Fagligt Udvalg har taget med i det videre arbejde.

Nye retningslinjer for niveauinddeling i 2010

Da faggrupperne 18. maj begyndte en ny runde med niveauinddeling af deres tidsskrifter, var retningslinjerne for niveauinddeling blevet opdaterede og forenklede

I 2009 foretog de 67 faggrupper den første niveauinddeling af tidsskrifterne inden for deres fagområde. Denne niveauinddeling danner baggrunden for de publikationspoint, som udløses af publikationer udgivet i 2009. Den næste niveauinddeling starter i maj 2010 og løber frem til oktober 2010. Faggrupperne skal igen i år foretage en niveauinddeling af deres tidsskrifter, som i marts er blevet suppleret med en lang række nye tidsskrifter, som faggrupperne har foreslået til den såkaldte autoritetsliste for tidsskrifter.

Enklere retningslinjer men samme hovedkriterier

Styregruppen og Fagligt Udvalg har derfor fundet anledning til at gennemgå og opdatere retningslinjerne for niveauinddeling, så de fremstår klarere og enklere til brug for niveauinddelingen i 2010. Der er sket en række forenklinger af retningslinjerne, men hovedkriterierne er de samme som hidtil. For at tidsskrifter kan nomineres til det høje niveau 2, skal de:

1. opfattes som de ubetinget førende af det internationale forskningsmiljø inden for faget
2. tilsammen højst udgive omkring en femtedel (20 %) af fagets videnskabelige publikationer på verdensplan

Det indebærer blandt andet, at tidsskriftet skal være åbent for publicering for forskere fra hele det internationale forskningsmiljø, ikke blot forskere fra et enkelt universitet eller institut. Der er desuden ikke noget sprogkrav i indikatoren. Tidsskriftet skal blot udgives på et for faget internationalt sprog. For alle faggrupper gælder det, at tidsskrifter kun kan komme på det høje niveau 2, hvis de opfylder reglen om, at det skal være ubetinget førende inden for fagområdet på internationalt plan. Dette gælder også tidsskrifter inden for mere nationalt orienterede fagområder.

De nye retningslinjer indeholder også en præcisering af, hvilke kriterier Fagligt Udvalg vil lægge til grund i vurderingen af faggruppernes niveauinddeling. Fagligt Udvalg understreger, at de vil holde nøje øje med den danske produktion. Hvis andelen af den danske produktion på niveau 2 overstiger 30 %, når faggrupperne nominerer op til 20 % af verdensproduktionen til niveau 2, vil dette give anledning til en nærmere granskning fra Fagligt Udvalgs side. Derfor opfordres faggrupperne til selv at holde øje med den danske produktion, når de nominerer til niveau 2.

Relative Impact factorer til hjælp for niveauinddeling

Til brug for niveauinddelingen i 2010 har Styregruppen og Fagligt Udvalg besluttet, at faggrupperne får stillet relative Journal Impact Factors (JIF's) til rådighed, så de har mulighed for at vurdere tidsskrifternes impact i forhold til hinanden på tværs af faggrænser. På denne måde kan faggrupper, som ønsker det, vælge at bruge relative JIF's som et mere neutralt kriterium for niveauinddelingen inden for deres fagområde. Styregruppen ser gerne, at faggrupper, som finder det relevant, arbejder med de relative impact factors i niveauinddelingen. Styregruppen vil på længere sigt drøfte mulighederne for at implementere impact factors og citationer i indikatoren, dog først efter evalueringen i 2012.

Den nye niveauinddelingsproces starter den 18. maj 2010, og faggrupperne har sidste frist den 15. september 2010. Herefter vil der ske en efterbehandling og dialog mellem Fagligt Udvalg og faggrupperne indtil midten af oktober 2010.

Ingen større ændringer af faggruppestrukturen nu

Lige nu fastholdes faggruppestrukturen, men på sigt er der brug for en revision af struktur og sammensætning af faggrupperne

Organiseringen af den bibliometriske forskningsindikator omfatter i dag 67 faggrupper bestående af forskere fra forskellige fagområder. Der er stor variation i antallet af underområder, som er samlet under én faggruppe. Dette miks af ”brede” og ”smalle” faggrupper er en konstant udfordring med hensyn til grænseflader mellem faggrupper og ikke mindst personsammensætningen, som skal kunne dække hele faggruppens område.

Fagligt Udvalg og Styregruppen har drøftet en revision af den nuværende faggruppestruktur og personsammensætningen af faggrupperne. Udvalgene er enige om, at der ikke på nuværende tidspunkt skal ske en ændring af faggruppestrukturen. De er dog enige om, at der på sigt er et behov for en revision af faggruppestrukturen og overvejelser omkring sammensætningen af faggrupperne.

Derfor har Styregruppen besluttet, at faggruppestrukturen og sammensætningen af faggrupperne skal tages op til revision i 2012. Der vil blive fokuseret på antallet af faggrupper og grænseflader mellem faggrupperne. De nuværende faggrupper skal sidde frem til 2012, hvorefter der skal indføres en procedure for udskiftninger i faggrupperne. For at sikre en vis grad af dynamik skal det kun være muligt at sidde i en faggruppe i en begrænset periode (f.eks. 4 år).

Der vil dog kunne ske ændringer i faggruppestrukturen inden 2012, såfremt faggrupperne selv ønsker specifikke ændringer for at afklare grænsedragningen mellem forskellige faggrupper.

Bogserier i indikatoren

Efter møder med faggrupperne for de traditionelle ’bogfag’ har Fagligt Udvalg suspenderet niveauinddelingen af forlag indtil videre. Desuden er der nedsat en arbejdsgruppe, som skal arbejde på en løsning af forlagssituationen.

I løbet af 2009 afholdt Fagligt Udvalg en række møder med faggrupperne for de traditionelle ”bogfag”. Problemet er, hvordan man skal håndtere forlag i indikatoren og ikke mindst, hvordan forlag kan nomineres til niveau 2. Der viste sig at være stor forskel på faggruppernes holdninger til hvilke forlag, som skulle på det høje niveau 2.

Det afspejler en dybereliggende konflikt om, at nogle forlag er helt centrale udgivelseskanaler for nogle fagområder, mens de er mere perifere kanaler for andre. Hvis man placerer et forlag på det høje niveau 2, vil alle publikationer fra forlaget få niveau 2-point, også de publikationer inden for fagområder, som ikke opfatter forlaget som en central udgivelseskanal. Forlag udgiver typisk publikationer inden for mange forskellige fagområder, som så alle vil få samme antal point.

Resultatet af møderne med faggrupperne blev, at man valgte at suspendere niveauinddelingen af forlag indtil videre. Desuden er der nedsat en arbejdsgruppe, som skal arbejde på en løsning af forlagssituationen. Arbejdsgruppen behandler blandt andet spørgsmålet om bogserier som udgivelseskanal, fordi man her kan have serier, som er meget specifikt rettet mod et fagområde. Det er forventningen, at dette vil kunne løse nogle af forholdene omkring danske bogudgivelser.

Arbejdsgruppen skal arbejde med en løsning på forlagssituationen i hele 2010, så man på længere sigt kan genindføre niveauinddelingen af autoritetslisten for forlag.